

3.s.e.trin gudstjeneste på Fanø

3 Lovsynger Herren, min mund og mit indre

289 Nu bede vi den Helligånd

448

dåb

674 , 1.2.7

570 Hvor er det godt at lande

375 Alt står i Guds faders hånd

Jesu lignelse om den fortabte søn, eller vi skal måske hellere kalde den for lignelsen om den hjemkomne eller genfundne søn, ender med faderens opfordring til sin ældste søn om at tage del i festen, at de sammen fejrer og glæder sig over den yngste søns hjemkomst. Faderen siger til sin ældste søn: ”Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.”

To slags målestok

Den ældste søns umiddelbare reaktion er den, at han ikke ønsker at deltage i festen. Han er i det hele taget vred over al den ståhej, som hans far nu gør af lillebroren.

Faderen har slagtet fedekalven, og han holder nu fest for ham, som har soldet sin arv op, mens han, den fornuftige ældre bror, har gået hjemme, passet gård og mark, uden nogensinde at modtage nogen tak eller blive fejret for sin indsats.

Det er ikke spor svært at forstå den ældste søns reaktion. Han ligner os, og han afspejler den måde, hvorpå vi nemmest tænker. Vi kan heller ikke lade være med at måle, veje og sammenligne os med hinanden, og de fleste af os har ualmindeligt nemt ved at blive fornærmede og føle os snydt.

Den yngste søn havde tidligere og efter eget ønske fået udbetalt sin del af arven. Han havde ønsket at rejse bort og være sig selv. Den yngre bror har således ud fra en økonomisk betragtning ikke adkomst til mere. Han har fået sin del, og det er han da også helt klar over, for da han vælger at drage hjem igen, hører vi ham sige til sig selv, at kan han blot blive daglejer derhjemme, så vil det være ham alt nok. Han vil da være glad og godt tilfreds. Han ved godt, at han intet kan kræve.

Lignelsens styrke er imidlertid den, at den på så stærk, klar og enkel en måde, viser os en anden målestok end den, vi mennesker oftest og lettest tager i brug.

Faderens modtagelse af den hjemkomne søn er rørende. Faderen ser sin søn, løber ham i møde, omfavner ham, giver ham de bedste klæder på og holder fest for ham - alt sammen af ren og skær glæde, af kærlighed til sin søn, som han havde frygtet aldrig at skulle se igen.

Lignelsen tegner her for os et nærværende og vedkommende billede af den spontane og uforbeholdne kærlighed. Det er et modbillede, som det er værd at lægge sig på sinde, når vi endnu en dag har gået i små sko.

Fortsættelsen?

Hvordan fortsætter fortællingen da? Går den ældste søn med ind til festen? Kan han tage sin fars ord til sig?

Det ved jeg ikke. Det kan være, han går med ind. Jeg håber det. Men det kan også være, at den ældre bror vender om, går tilbage ud på marken, sætter sig blandt fårene, og sidder den hele nat og bander sin far og bror væk. Lignelsen er klar i sin opfordring til den ældste søn, men den lader det samtidigt stå åbent, hvad der vil ske.

Der er en stærk pointe i, at Jesu lignelse ender, hvor den gør med ordene: "Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet."

På denne måde træder faderens ord tydeligere frem også som ord til os, her hvor vi står. Det er ord, der ikke blot lever i lignelsen, men som slutord står de som en henvendelse til hver eneste af os: "Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet." Det er en formaning til os, om at vi skal skære den mistænksomhed ned, som vokser i vores bryst, og som i så rigt et mål præger vores tid og vores liv med hinanden.

Vi skal derimod i tillid til Gud, hans kærlighed og nåde, kaste os ud i livet.

Mistænksomhedens svøbe

Fornyligt læste jeg den norske forfatter Roy Jacobsens roman *Huggerne*. Den fortæller om en brændehugger i en by under den finsk russiske krig fra 1939. Byen skal forlades, de fleste huse brændes ned, for russerne kommer. Men brænde-

huggeren bliver i byen. Han insisterer. Han hører til der, kun der, og han vil ikke bo noget andet sted. Da alle de andre er væk, indretter han sig i en af de tilbageblevne huse, og han låner også det fornødne fra nogle andre af de tilbageblevne huse. Historien er dramatisk, fortæller om krig og overlevelse, men en enkelt scene skal i vores sammenhæng i dag trækkes frem:

Da krigen er slut vender nogle af de overlevende af byens tidligere beboere tilbage, blandt dem fire gamle mænd. De bliver overrasket over at se brændehuggeren, tror ikke rigtig på hans historie om, at han har været der hele tiden.

Huggeren siger da til den ene af de gamle mænd, at han i har lånt et ur fra hans hus, og det vil han da lige gå hen og hente. Han henter uret, men da han rækker det tilbage til ejeren, spørger den gamle mand mistænksomt: "Har du stjålet det?" "Nej", svarer brændehuggeren, som sandt er "Jeg har lånt det, havde brug for det".

Sådan kan man ødelægge en samtale. Den gamle mand burde jo ret beset havde takket brændehuggeren for at have passet på det gamle ur, men han mødte i stedet huggeren med mistænksomhed og et anklagende blik. Forfatteren Roy Jacobsen skriver da om brændehuggerens tanker:

Fordi fire gamle mænd var kommet tilbage og havde fundet deres hjem i ruiner, fire gamle mænd, der først ikke ville tro på, at jeg havde været der hele tiden, men som så hellere end gerne ville tro, at jeg havde benyttet anledningen til at bestjæle dem, mens de selv havde været væk, det lignede noget, der altid havde været her, og som jeg aldrig har brudt mig om, den slags anklager, der ophæver hinanden, men alligevel ikke kan forsvinde, et mørke nogle af os er viklet ind i lige fra fødslen, ...¹

De gamle mænds mistænksomhed får snart derefter brændehuggeren til at rejse fra byen. Han rejste ikke dengang byen skulle evakueres og brændes. Han insisterede på at leve i den, mens byen lå direkte i krigszonen, men da dagliglivet skulle til at leves igen med al dens smålighed og mistillid, så fik han nok.

Mistænksomhedens kultur er ubærlig. Den ældste søns manglende evne til at glæde sig over sin lillebrors hjemkomst og de fire gamle mænds mistænksomhed tegner et billede af noget, som vi kun kender alt for godt fra os selv og for den verden, vi deler. Det er, som huggeren siger et slags mørke, vi tilsyneladende er viklet ind i lige fra fødslen.

Afsluttende bemærkninger

¹ Roy Jacobsen, *Huggerne*, 2007, 125

”Mit barn, du er altid hos mig, og alt mit er dit. Men nu burde vi feste og være glade, for din bror her var død, men er blevet levende igen, han var fortabt, men er blevet fundet.” Faderens ord til den ældste søn, disse afslutningsord på Jesu lignelse, står som en formaning og en opfordring til os alle, hver og en.

Forstå, at Gud er den far, som løber os i møde og aldrig slipper os! Han er den far, som vil have os med ind til sin fest. Han inviterer, kalder på os, kalder os ud af vores selvoptagne smålige sind og ind i fejringen af alt det, han vækker til live og finder igen.

I Jesu navn, det ske!